

Mondelinge taal - groep 3

Middelen organisatie en frequentie	
<p>Taal heeft een inhoudelijk deel (onder andere: woordenschat, zinsbouw, grammatica, lezen) en een communicatief deel (onder andere: uitwisselen van ervaringen, ideeën, meningen, gevoelens). Deze onderdelen van taal krijgen expliciet aandacht tijdens de lessen.</p> <p>Frequentie: 2,5 uur per week.</p>	
Na te streven doelen	Leerkracht aanpak
<p>Aan de lessen worden taaldoelen gekoppeld die centraal moeten staan in ofwel de groep ofwel de individuele taallessen/ logopedie. In de groep ligt de nadruk op vergroten van woordenschat en communicatieve redzaamheid.</p> <p>Begrijpend luisteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt een gedeelte van een verhaal na zonder steun van illustraties • Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten van een verhaal (wanneer, hoe) • Luistert tijdens het werken in tweetallen naar zijn medeleerlingen • Voorspelt de loop van een verhaal (stelt deze indien nodig bij) • Beantwoordt op aanwijzing van leerkracht vragen over een tekst of geeft dit weer (naspelen, tekening, stripverhaal ordenen) <p>Spreken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beantwoordt vragen over het eigen verhaal • Vraagt om herhaling als iets niet begrepen is • Geeft de volgorde van gebeurtenissen in een eigen verhaal • Heeft inbreng bij het bespreken van een probleem in de groep • Heeft inbreng bij het maken van een plan in de groep • Legt iets uit (hoe je een som oplost) • Vraagt uitleg over de leerstof en voegt informatie toe • Formuleert langere, ook samengestelde zinnen die nog vorm- en structuurfouten kunnen bevatten • Vertelt een (voor)gelezen verhaal in grote lijnen na zonder hulp <p>Sociaal taalgebruik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodigt een bekende beleefd uit per telefoon • Belt een bekende op en voert beleefd een gesprek (netjes de ander aanspreken, geen ongepaste woordkeus) • Biedt aan gepast zijn excuses (sorry, het spijt me) aan • Troost een bekende • Past bij het uitvoeren van taalhandelingen in duo's of groepjes een aantal interactie- 	<p>Hieronder volgen een aantal aandachtspunten voor de leerkracht de communicatieve ontwikkeling te stimuleren.</p> <p>De leerkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgt dat hij/zij goed te zien is • Spreekt duidelijk en langzaam • Deelt mondelinge informatie op in stukjes • Creëert veilige en uitnodigende spreesituaties • Volgt, past taal aan en voegt taal toe • Beantwoordt pogingen tot communicatie positief • Verwoordt handelen • Benoemt de dingen om zich heen • Benoemt emoties van zichzelf en het kind • Stimuleert alertheid, luistergerichtheid en het opgang houden van gesprek • Brengt structuur aan verhalen door samen te vatten en goed terug te geven van taal • Gebruikt dagritmes e.d. • Gebruikt natuurlijke gebaren • Gebruikt luisterspeltjes voor de stimulering van de luistervaardigheid. • Herhaalt auditief aangeboden informatie <p>Leerkracht en logopedist gebruiken Van den Nulft & Verhallen voor het aanleren van nieuwe scripts en stimulering van de conceptvorming.</p> <p>Leerkracht en logopedist gebruiken denk stimulerende gespreksmethodieken (DGM) om het taal-denkniveau verder te stimuleren.</p> <p>Voor de kringregels het beurtgedrag worden pictogrammen gebruikt die door de hele school hetzelfde zijn.</p> <p>De mondelinge taaldoelen worden ook tijdens de logopedische therapie behandeld, zowel individueel als in groepsverband.</p>

en gespreksvaardigheden toe (luisteren naar elkaar, elkaar laten uitpraten, om de beurt praten)

- Let tijdens het spreken in de groep op de gespreksregels die aan de orde zijn
- Verwoordt gedachtes en denkvragen (waarom is dit zo?)
- Is in staat om in een gesprek te redeneren, concluderen en vergelijken

Mening geven

- Geeft gevraagd zijn mening en licht deze toe
- Vertelt of hij het wel of niet eens is met een mening
- Luistert naar de mening van anderen

Woordenschat

- Breidt zijn woordenschat uit met woorden voor een taalniveau van 6/7 jaar
- Breidt zijn woordenschat uit met meer functiewoorden
- Breidt zijn woordenschat met woorden die nodig zijn bij het lezen en het rekenen
- Leidt de betekenis van een woord af uit een plaatje
- Vraagt hulp en uitleg als hij een woord niet weet

Taalvorm

- Gebruikt o.v.t. van sterke en zwakke werkwoorden in de meeste gevallen goed (*zij pakte haar tas*)
- Gebruikt vrouwelijke vormen van voornaamwoorden [*haar*] [*zij*]
- Maakt correct onderscheid tussen [*hem*] en [*zijn*] (*dat is zijn boek, dat is van hem*)
- Gebruikt het voornaamwoord [*hun*] correct als bezittelijk voornaamwoord (*zij aaien hun hond*)
- Gebruikt meerdere voornaamwoorden in één zin (*hij pakte haar tas*)
- Kent de regelmatige trappen van vergelijking (groot-groter-grootst)

Communicatieve redzaamheid

Expliciet aandacht voor : **zie ontwikkelingsperspectief.**

Technisch lezen (verdiept aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	E3 LL A, B, 1 en 2	E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>AVI-START</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom” (doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) <p>AVI-M3</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Benoemt vlot alle letters 6. Leest vlot klankzuivere woorden (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos). 7. Leest korte zinnen één zin per regel (met hoofdletters). 8. Leest woorden met één medeklinkercombinatie. 9. MMKM/MKMM woorden (slak/baars) 10. Leest vlot samengestelde zinnen. <p>AVI-E3</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Leest vlot samengestelde zinnen over twee regels verdeeld. 12. Leest vlot eenlettergrepige woorden eindigend op -dt, -ng of -nk. 13. Leest vlot twee en drie medeklinkers vooraan en/of achteraan MKMM (bank)/ MMKM (stil)/ MMKMM (storm), MMMKM (strip), MKMMM (barst). 14. Leest vlot eenvoudige tweelettergrepige of samengestelde woorden (ro-ver, voet-bal). 15. Leest vlot verkleinwoorden. 16. Kent de betekenis van een punt, vraagteken, komma, uitroepeteken en hoofdletters. 				<p>Methode</p> <p>De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg Leerboek A, B, 1 en 2. Wegwijzers serie A, B, 1 en 2 Werkblok en werkschrift Letterplaten, klassenplaten en flitskaarten. Extra: spoorzoekers leesfase 4 en 5</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • klanken kleuren • nadrukkelijk aandacht opvoeren van het tempo. Door woorden herhaald te lezen • Niet laten raden, maar voorzeggen. • Strategie van directe woordherkenning aanbieden • Voor-koor-door lezen: samen met de leerkracht hardop lezen, met de juiste intonatie in een tempo dat de kinderen meetrokt. • Zingend lezen: de letter wordt net zo lang gerekt totdat de leerling de volgende letter weet. • Een bepaalde letter of lettergroep waar de leerling moeite mee heeft markeren in de tekst. • Samen lezen • Boekje-bandje lezen: meelesen met een geluidsopname <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>			6 uur per week

Technisch lezen (basisaanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep 3					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤ E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Beheersingsniveau <u>Extra</u> doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2)</p> <p>A. Sorteren van woorden op beginklank B. Synthetiseren van klanken tot een woord C. Isoleren van klanken in een woord D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen E. Analyseren van klanken in een woord</p> <p>AVI-START</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom” (doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) <p>AVI-M3</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Benoemt vlot alle letters 6. Leest vlot klankzuivere (M)K(M) woorden (jaap, om, juf, ik, pen, boos) 7. Leest korte zinnen met één zin per regel (met hoofdletters). 8. Leest woorden met één medeklinkercombinatie. 9. MMKM/MKMM woorden (slak/baars) 10. Leest vlot samengestelde zinnen. 				<p>Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg. Leerboek A , B en 1 Wegwijzers serie A , B en 1 Werkblok en werkschrift Letterplaten, klassenplaten en flitskaarten</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • klanken kleuren • voor – koor – doorlezen • lees stimulerende spelletjes aanbieden • flitsen • zingend lezen • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • woordkaartjes (labellen) • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen • inzetten van computerprogramma Leeslijn • consequent gebruik maken van de letterlijn en lettermuur <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Ook de logopedist werkt aan doelen met betrekking tot fonemisch bewustzijn tijdens de individuele therapie</p>			6 uur per week

Technisch lezen (minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤ E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Beheersingsniveau <u>Extra</u> doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2)</p> <p>A. Sorteren van woorden op beginklank B. Synthetiseren van klanken tot een woord C. Isoleren van klanken in een woord D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen E. Analyseren van klanken in een woord</p> <p>AVI-START</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom” (doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) <p>AVI-M3</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Benoemt vlot alle letters 6. Leest vlot klankzuivere (M)K(M) woorden (jaap, om, juf, ik, pen, boos) 7. Leest korte zinnen met één zin per regel (met hoofdletters). 8. Leest woorden met één medeklinkercombinatie. 9. MMKM/MKMM woorden (slak/baars) 10. Leest vlot samengestelde zinnen. 				<p>Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg. Leerboek A , B en 1 Wegwijzers serie A , B en 1 Werkblok en werkschrift Letterplaten, klassenplaten en flitskaarten</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • klanken kleuren • voor – koor – doorlezen • lees stimulerende spelletjes aanbieden • flitsen • zingend lezen • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • woordkaartjes (labellen) • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen • inzetten van computerprogramma Leeslijn • consequent gebruik maken van de letterlijn en lettermuur <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Interventieprogramma: Methode: Toch Nog Leren Lezen</p>			6 uur per week

	<p>-Wanneer de leerkracht merkt dat een kind moeite blijft houden met letterbenoeming en/of klanksynthese ondanks de ondersteuning van de F&L methode.</p> <p>-Wanneer een leerling, nadat blok a twee keer behandeld is, de toets van blok a nog steeds onvoldoende scoort, ondanks de ondersteuning van de F&L methode.</p> <p>Boek 1 en 2: lange klanken (dubbelklanken) Boek 3: korte klanken Boek 4, 5 en 6 : tweetekensklanken</p> <p>Na boek 6 wordt de basistoets van de Leeslijn afgenomen. Wanneer deze toets voldoende gemaakt wordt, kan er overgestapt worden naar niveau 1 van de Leeslijn. Indien de basistoets onvoldoende gemaakt wordt, verder gaan met de boeken 7, 8 en 9 van Toch Nog Leren Lezen. Na elk deel de basistoets afnemen om te controleren of de overstap naar de Leeslijn gemaakt kan worden.</p> <p>Ook de logopedist werkt aan doelen met betrekking tot fonemisch bewustzijn tijdens de individuele therapie</p>	
--	--	--

Technisch lezen (<minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 LL 7	≥M6-E6 LL 8 en 9	≥M7 LL 9 en 10	≥E7 LL 10+
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 LL 4, 5 en 6	M5-E5 LL 6 en 7	M6-E6 LL 8 en 9	E6-E7 LL 9 en 10
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 LL 3 en 4	E4 LL 4 en 5	E4-E5 LL 4, 5, 6 en 7	E5-M6 LL 7 en 8
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤ E3 F&L1,2,3 LL 1,2	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M4 F& L1,2,3,4 LL 1,2,3	≤ M5 F&L1 t/m 6 LL1,2,3
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Beheersingsniveau <u>Extra</u> doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2)</p> <p>A. Sorteren van woorden op beginklank B. Synthetiseren van klanken tot een woord C. Isoleren van klanken in een woord D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen E. Analyseren van klanken in een woord</p> <p>AVI-START</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom” (doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) <p>AVI-M3 (gedeeltelijk)</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Benoemt vlot alle letters 6. Leest vlot klankzuivere (M)K(M) woorden (jaap, om, juf, ik, pen, boos) 7. Leest korte zinnen met één zin per regel (met hoofdletters). 				<p>Methode De (nieuwe) Leeslijn; Leesweg. Leerboek A en B Wegwijzers serie A en B Werkblok Letterplaten, klassenplaten en flitskaarten</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel, de korte klanken groen, de tweetekenklanken rood en de medeklinkers blauw. • klanken kleuren • voor – koor – doorlezen • lees stimulerende spelletjes aanbieden • flitsen • zingend lezen • gevarieerd boeken aanbod • interactief voorlezen • woordkaartjes (labelen) • schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen • inzetten van computerprogramma Leeslijn • consequent gebruik maken van letterlijn en lettermuur <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Interventieprogramma: Methode: Toch Nog Leren Lezen</p>			6 uur per week

	<p>-Wanneer de leerkracht merkt dat een kind moeite blijft houden met letterbenoeming en/of klanksynthese ondanks de ondersteuning van de F&L methode.</p> <p>-Wanneer een leerling, nadat blok a twee keer behandeld is, de toets van blok a nog steeds onvoldoende scoort, ondanks de ondersteuning van de F&L methode.</p> <p>Boek 1 en 2: lange klanken (dubbelklanken) Boek 3: korte klanken Boek 4, 5 en 6 : tweetekensklanken</p> <p>Na boek 6 wordt de basistoets van de Leeslijn afgenomen. Wanneer deze toets voldoende gemaakt wordt, kan er overgestapt worden naar niveau 1 van de Leeslijn. Indien de basistoets onvoldoende gemaakt wordt, verder gaan met de boeken 7, 8 en 9 van Toch Nog Leren Lezen. Na elk deel de basistoets afnemen om te controleren of de overstap naar de Leeslijn gemaakt kan worden.</p> <p>Ook de logopedist werkt aan doelen met betrekking tot fonemisch bewustzijn tijdens de individuele therapie</p>	
--	--	--

Begrijpend lezen (verdiept aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; NbAA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ;Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Lezen <ol style="list-style-type: none"> Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven 				Methode De Leeslijn Verwerkingsvragen naar aanleiding van de leesboekjes. De lessen begrijpend lezen zitten geïntegreerd in de lessen technisch lezen. Meetbaar is het niveau vaak nog niet of niet voldoende. Dit komt doordat het technisch leesniveau eerst voldoende op gang moet zijn gekomen. Eind groep 3 wordt er wel getoetst met CITO indien het technisch leesniveau gelijk of hoger is aan midden groep 3. De leerkracht kan wel een inschatting maken of de hiernaast omschreven doelen beheerst worden.			Geheel geïntegreerd in technisch leesuren . Geen apart ingeroosterde uren.
				Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen Inspelen op vragen. Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten Inzet van plaatmateriaal: voor het lezen van een tekst altijd even een bordtekening maken of een plaat of filmpje tonen , maar ook de leerling zelf laten vertellen over hun belevenis, verhaal er bijschrijven en samen overpraten Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst. 			
				Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen: <ul style="list-style-type: none"> Redeneren met woorden (Welk woord hoort er niet bij?) b.v. poes – muis – bloem Woordreeksen aanvullen b.v. pen – potlood – Een zelfstandig naamwoord aanvullen met een passend werkwoord 			

	<ul style="list-style-type: none"> • b.v. Een brood Bakken/kopen/opeten enz • Een zinsdeel aanvullen met een passend werkwoord b.v. Met een pop • Het ontbrekende woord noemen. b.v. De vangt een muis. • De vorm van een zin verbeteren b.v. Piet op zijn fiets stapt. • Zinnen compleet maken. b.v. Jet speelt de pop. • Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken • Van een vierregelig verhaaltje de eerste zin kiezen uit drie mogelijkheden. • Van een vierregelig verhaaltje de laatste zin kiezen uit drie mogelijkheden. 	
--	--	--

Begrijpend lezen (minimum/basis aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb.B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; Nb.AA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7; Nb.A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7;Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Lezen 1. Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's 2. Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen 3. Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie 4. Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken 5. Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties 6. Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) 7. Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen 8. Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden 9. Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven				Methode De Leeslijn Verwerkingsvragen naar aanleiding van de leesboekjes. De lessen begrijpend lezen zitten geïntegreerd in de lessen technisch lezen. Meetbaar is het niveau vaak nog niet of niet voldoende. Dit komt doordat het technisch leesniveau eerst voldoende op gang moet zijn gekomen. Eind groep 3 wordt er wel getoetst met CITO indien het technisch leesniveau gelijk of hoger is aan midden groep 3. De leerkracht kan wel een inschatting maken of de hiernaast omschreven doelen beheerst worden. Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> • Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen • Inspelen op vragen. • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • Inzet van plaatmateriaal: voor het lezen van een tekst altijd even een bordtekening maken of een plaat of filmpje tonen , maar ook de leerling zelf laten vertellen over hun belevenis, verhaal er bij schrijven en samen overpraten • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen: <ul style="list-style-type: none"> • Redeneren met woorden (Welk woord hoort er niet bij?) b.v. poes – muis – bloem • Woordreeksen aanvullen b.v. pen – potlood – • Een zelfstandig naamwoord aanvullen met een passend werkwoord 			Geheel geïntegreerd in technisch leesuren . Geen apart ingeroosterde uren.

	<ul style="list-style-type: none"> • b.v. Een brood Bakken/kopen/opeten enz • Een zinsdeel aanvullen met een passend werkwoord b.v. Met een pop • Het ontbrekende woord noemen. b.v. Devangt een muis. • De vorm van een zin verbeteren b.v. Piet op zijn fiets stapt. • Zinnen compleet maken. b.v. Jet speelt de pop. • Van een drieregelig verhaaltje de laatste zin bedenken 	
--	--	--

Begrijpend lezen (<minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep 3					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 LL A, B, 1 en 2	≥E4 LL 3, 4 en 5	≥E5 Tekstv. 4	≥M6 -E6 Tekstv. 5 ; Nb.A	≥M7 Tekstv.6 ; Nb. B	≥(E7)M8 Tekstv.7 ; Nb. B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 LL A, B en 1	M4 LL 2, 3 en 4	E4-M5 Tekstv. 4	M5-E5 Tekstv. 5 ; NbAA	M6-E6 Tekstv.6 ; Nb.A	E6- E7 Tekstv.7 ; Nb. A/B
Minimum	PrO/LWOO	M3 LL A, B en 1	E3 LL A, B, 1 en 2	M4 Tekstv. 4	E4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	E4-E5 Tekstv.6;Nb.AA	E5-M6 Tekstv.7 ; Nb.A(A)
<minimum	PrO	≤ M3 LL A en B	≤ E3 LL A, B, 1 en 2	≤E3 Tekstv. 4	≤ M4 Tekstv. 5 ; Nb. AA	≤ M4 Tekstv.6 ; Nb.AA	≤ M5 Tekstv.7 ; Nb. AA
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Lezen 1. Begrijpt de betekenis van veel voorkomende logo's en picto's 2. Begrijpt dat illustraties en tekst een samenhangend geheel vormen 3. Begrijpt dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie 4. Geeft aan dat je een geschreven woord kan uitspreken 5. Spreekt verwachtingen uit aan de hand van omslag en illustraties 6. Begrijpt het permanente karakter en communicatieve doel van iets wat geschreven is (bijv. namenlijst) 7. Geeft betekenis aan zelf gelezen woorden en zinnen 8. Weet dat de zinnen in een tekst met elkaar verband houden 9. Benoemt het onderscheid tussen lezen en schrijven				Methode De Leeslijn Verwerkingsvragen naar aanleiding van de leesboekjes. De lessen begrijpend lezen zitten geïntegreerd in de lessen technisch lezen. Meetbaar is het niveau vaak nog niet of niet voldoende. Dit komt doordat het technisch leesniveau eerst voldoende op gang moet zijn gekomen. Eind groep 3 wordt er wel getoetst met CITO indien het technisch leesniveau gelijk of hoger is aan midden groep 3. De leerkracht kan wel een inschatting maken of de hiernaast omschreven doelen beheerst worden. Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> • Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen • Inspelen op vragen. • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • Inzet van plaatmateriaal: voor het lezen van een tekst altijd even een bordtekening maken of een plaat of filmpje tonen , maar ook de leerling zelf laten vertellen over hun belevenis, verhaal er bijschrijven en samen overpraten • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst. Oefeningen ter bevordering van het begrijpend lezen: <ul style="list-style-type: none"> • De inhoud van een zin beoordelen. (Kan de zin of niet? Waarom niet?) b.v. Het varken leest een boek. • Een zelfstandig naamwoord aanvullen met een passend werkwoord b.v. Een brood Bakken/kopen/opeten enz. • Het ontbrekende woord noemen. 			Geheel geïntegreerd in technisch leesuren . Geen apart ingeroosterde uren.

	<p>b.v. De vangt een muis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redeneren met woorden (Welk woord hoort er niet bij?) b.v. poes – muis – bloem • Woordreeksen aanvullen b.v. pen – potlood – • Een zinsdeel aanvullen met een passend werkwoord b.v. Met een pop • Het ontbrekende woord noemen. b.v. Devangt een muis. • De vorm van een zin verbeteren b.v. Piet op zijn fiets stapt. • Zinnen compleet maken. b.v. Jet speelt de pop. 	
--	---	--

Schriftelijke taal (verdiept aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5ZIT A1, A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Luisteren en spreken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkennen, benoemen en rubriceren van geluiden. • Trainen van het auditief geheugen. • Verhaal navertellen, vragen over een verhaal beantwoorden en bepalen of een verhaal fictie of non fictie is. • Het kennen en toepassen van de gespreksregels. • Het voeren van een ervaringsgesprek. <p>Leesbegrip/stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Zich bewust zijn van de relatie schrijver-lezer en verteller. - Inzien dat er verschillende soorten boeken bestaan. • Tekst structurele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Onderscheidt personen, dieren en dingen in een tekst. - Het vast stellen van het onderwerp van een tekst. - Het vast stellen van de volgorde van gebeurtenissen. - Een passende titel bedenken. - Begin, midden en einde van een tekst onderscheiden. • Ondersteunende doelen <ul style="list-style-type: none"> - Voorspellingen doen over de voortgang en de afloop van een tekst. - Zich een voorstelling vormen van iets. - Beeldende informatie verwerken. - Taal-denkrelaties hanteren. <p>Taalbeschouwing</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woordvorming • Zinsbouw 				<p>Methode</p> <p>Taalleesland groep 3 deel 1 Thema 1 t/m 14 Schateiland</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • Verhalen vertellen en/of voorlezen. • Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. • Inspelen op vragen. • Leiden van ervaringsgesprekken. • Aanleren van gespreksregels. • Aanbieden van luisteroefeningen. • Aandacht voor taalbeschouwing • Aanleren van afspraken ten aanzien van zelfstandig werken. • Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. • Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 			<p>Tot de kerst 3 uur per week. Vanaf de kerst 1,5 uur per week.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Woordsoorten • Taal denkrelaties • Woordenschat • Taalspelletjes <p>Leesbeleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plezier beleven aan het voorgelezen worden en aan het zelf lezen van een boek. • Het vormen van een mening over een voorgelezen/ zelf gelezen boek. <p>Woordenschat Uitbreiding van de passieve en actieve woordenschat.</p>		
---	--	--

Schriftelijke taal (minimum/basis aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Luisteren en spreken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkennen, benoemen en rubriceren van geluiden. • Trainen van het auditief geheugen. • Verhaal navertellen, vragen over een verhaal beantwoorden en bepalen of een verhaal fictie of non fictie is. • Het kennen en toepassen van de gespreksregels. • Het voeren van een ervaringsgesprek. <p>Leesbegrip/stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Zich bewust zijn van de relatie schrijver-lezer en verteller. - Inzien dat er verschillende soorten boeken bestaan. • Tekst structurele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Onderscheidt personen, dieren en dingen in een tekst. - Het vast stellen van het onderwerp van een tekst. - Het vast stellen van de volgorde van gebeurtenissen. - Een passende titel bedenken. - Begin, midden en einde van een tekst onderscheiden. • Ondersteunende doelen <ul style="list-style-type: none"> - Voorspellingen doen over de voortgang en de afloop van een tekst. - Zich een voorstelling vormen van iets. - Beeldende informatie verwerken. - Taal-denkrelaties hanteren. <p>Taalbeschouwing</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woordvorming • Zinsbouw 				<p>Methode</p> <p>Taalleesland groep 3 deel 1 Thema 1 t/m 11 Schateiland</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • Verhalen vertellen en/of voorlezen. • Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. • Inspelen op vragen. • Leiden van ervaringsgesprekken. • Aanleren van gespreksregels. • Aanbieden van luisteroefeningen. • Aandacht voor taalbeschouwing • Aanleren van afspraken ten aanzien van zelfstandig werken. • Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. • Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 			<p>Tot de kerst 3 uur per week. Vanaf de kerst 1,5 uur per week.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Woordsoorten • Taal denkrelaties • Woordenschat • Taalspelletjes <p>Leesbeleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plezier beleven aan het voorgelezen worden en aan het zelf lezen van een boek. • Het vormen van een mening over een voorgelezen/ zelf gelezen boek. <p>Woordenschat Uitbreiding van de passieve en actieve woordenschat.</p>		
---	--	--

Schriftelijke taal (<minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 TLL 1 t/m 14	≥E4 TLL 15 t/m 22	≥E5 ZIT A1, A2: 6,7	≥M6 -E6 ZIT A2: 8t/m10, B1: 1 t/m 4	≥M7 ZIT B1: 5 , B2 C1: 1	≥(E7)M8 ZIT C1: 2 t/m 5 C2: 6 t/m 8
Basis	VMBO KB/ BB	M3 TLL 1 t/m 11	M4 TLL 12 t/m 19	E4-M5 ZIT A1,A2:6	M5-E5 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	M6-E6 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E6- E7 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
Minimum	PrO/LWOO	M3 TLL 1 t/m 11	E3 TLL 12 t/m 17	M4 ZIT A1, A2: 6	E4 ZIT A2: 7 t/m10, B1: 1,2	E4-E5 ZIT B1: 3 t/m 5 B2: 6 t/m 8	E5-M6 ZIT B2: 9,10 C1: 1 t/m 4
<minimum	PrO	≤ M3 TLL 1 t/m 11	≤ E3 TLL 12 t/m 17	≤E3 ZIT A1	≤ M4 ZIT A2	≤ M4 ZIT A2	≤ M5 ZIT B1
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Luisteren en spreken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkennen, benoemen en rubriceren van geluiden. • Trainen van het auditief geheugen. • Verhaal navertellen, vragen over een verhaal beantwoorden en bepalen of een verhaal fictie of non fictie is. • Het kennen en toepassen van de gespreksregels. • Het voeren van een ervaringsgesprek. <p>Leesbegrip/stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Zich bewust zijn van de relatie schrijver-lezer en verteller. - Inzien dat er verschillende soorten boeken bestaan. • Tekst structurele doelen <ul style="list-style-type: none"> - Onderscheidt personen, dieren en dingen in een tekst. - Het vast stellen van het onderwerp van een tekst. - Het vast stellen van de volgorde van gebeurtenissen. - Een passende titel bedenken. - Begin, midden en einde van een tekst onderscheiden. • Ondersteunende doelen <ul style="list-style-type: none"> - Voorspellingen doen over de voortgang en de afloop van een tekst. - Zich een voorstelling vormen van iets. - Beeldende informatie verwerken. - Taal-denkrelaties hanteren. <p>Taalbeschouwing</p> <ul style="list-style-type: none"> • Woordvorming • Zinsbouw 				<p>Methode</p> <p>Taalleesland groep 3 deel 1 Thema 1 t/m 11 Schateiland</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen, de tweetekensklanken rood en de medeklinkers blauw. • Verhalen vertellen en/of voorlezen. • Hardop nadenken over voorgelezen teksten of zelf gelezen zinnen • Aandacht voor strategieën : voorspellen, vragen stellen, afleiden, visualiseren, verbinden en samenvatten • Veel aandacht (middels viertakt model) voor woorden uit de tekst en /of de opdrachten. • Inspelen op vragen. • Leiden van ervaringsgesprekken. • Aanleren van gespreksregels. • Aanbieden van luisteroefeningen. • Aandacht voor taalbeschouwing • Aanleren van afspraken ten aanzien van zelfstandig werken. • Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. • Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 			<p>Tot de kerst 3 uur per week.</p> <p>Vanaf de kerst 1,5 uur per week.</p>

Handelingsplan Auris Hildernisschool – groep 3

<ul style="list-style-type: none"> • Woordsoorten • Taal denkrelaties • Woordenschat • Taalspelletjes <p>Leesbeleving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plezier beleven aan het voorgelezen worden en aan het zelf lezen van een boek. • Het vormen van een mening over een voorgelezen/ zelf gelezen boek. <p>Woordenschat Uitbreiding van de passieve en actieve woordenschat.</p>		
---	--	--

Spelling (verdiept aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48	
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26	
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
Algemeen: <ul style="list-style-type: none"> Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: <ul style="list-style-type: none"> Spelt klankzuivere woorden bestaande uit één klankgroep <ul style="list-style-type: none"> Medeklinker – klinker (mk, b.v. mee) Klinker – medeklinker (km, b.v. oom) Medeklinker – klinker – medeklinker (mkm, b.v. met) Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken: <ul style="list-style-type: none"> Gevormd door medeklinker(s) en korte klanken (pen, bol). Gevormd door medeklinker(s) en lange klanken (boom, aap). 				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 1.1 Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus “Net iets meer” - verrijkingsstof Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. 			Vanaf de kerstvakantie 1,5 uur per week.	

Spelling (minimum/basis aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv.5 en 6 1 t/m 14; ww. niv. 1	≥M7 niv. 6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv.8 ww niv. 3 en 4
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv.4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv.7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv.3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv. 1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv.2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
Algemeen: <ul style="list-style-type: none"> Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. Specifiek: <ul style="list-style-type: none"> Spelt klankzuivere woorden bestaande uit één klankgroep <ul style="list-style-type: none"> Medeklinker – klinker (mk, b.v. mee) Klinker – medeklinker (km, b.v. oom) Medeklinker – klinker – medeklinker (mkm, b.v. met) Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken: <ul style="list-style-type: none"> Gevormd door medeklinker(s) en korte klanken (pen, bol). Gevormd door medeklinker(s) en lange klanken (boom, aap). 				Methode Spelling in de lift-plus: niveau 1.1 Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus ‘Meer en weer’ - generalisatiestof Ondersteuning door de F&L methode Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none"> Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. Interventie Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus “Nog een keer “ – herhalingsstof voor uitvallers			Vanaf de kerstvakantie 1,5 uur per week.

Spelling (<minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 niv. 1.1	≥E4 niv. 1.2 en 2 niv. 3 1 t/m 18	≥E5 niv. 3 en 4 niv. 5 1 t/m 25	≥M6 -E6 niv. 5 en 6 1 t/m14; ww. niv. 1	≥M7 niv.6 en 7 ww. niv. 2	≥(E7)M8 niv. 8 ww niv. 3 en 4
Basis	VMBO KB/ BB	M3 niv. 1.1	M4 niv. 1.2 en 2	E4-M5 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	M5-E5 niv. 4 en 5	M6-E6 niv. 6 ww. niv. 1, 2 1 t/m 26	E6- E7 niv. 7 en 8 ww. niv. 2 27 t/m 48
Minimum	PrO/LWOO	M3 niv. 1.1	E3 niv. 1.2	M4 niv. 2	E4 niv. 3 niv. 4 1 t/m 23	E4-E5 niv. 4 en 5	E5-M6 niv. 6 ww. niv 1, 2 1 t/m 26
<minimum	PrO	≤ M3 niv. 1.1 t/m 27	≤ E3 niv.1.1	≤E3 niv. 1.1 en 1.2	≤ M4 niv. 2 niv. 3 1 t/m 28	≤ M4 niv. 2 en 3	≤ M5 niv. 4 en 5
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kent de schrijfwijze van veel voorkomende Nederlandse woorden. Maakt de controledictees en de einddictees voldoende. <p>Specifiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> Spelt klankzuivere woorden bestaande uit één klankgroep Medeklinker – klinker (mk, b.v. mee) Klinker – medeklinker (km, b.v. oom) Medeklinker – klinker – medeklinker (mkm, b.v. met) Spelt klankzuivere woorden van twee- en drieklanken Gevormd door medeklinker(s) en lange klanken, waarbij de nadruk ligt op het oefenen van een juist gebruik van de medeklinkers. 				<p>Methode Spelling in de lift-plus: niveau 1.1, blz. 1 t/m 27</p> <p>Ondersteuning door de F&L methode</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> Ter ondersteuning de klanken aanbieden in de kleuren van de F&L methode, d.w.z. de lange klanken geel en de korte klanken groen en de medeklinkers blauw. Bespreken van de betekenis van nieuwe woorden. Oriëntatie geven op het nieuwe probleem. Aanbieden van auditieve oefeningen. Uitleg geven over en voordoen van de oefeningen. Nabespreken van de gemaakte oefeningen. <p>Interventie Kopieerbladen van Spelling in de lift-plus “Nog een keer “ – herhalingsstof voor uitvallers</p>			Vanaf de kerstvakantie 1,5 uur per week.

Rekenen (verdiept aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep					
		3	4	5	6	7	8
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie
<p>M3 3A1</p> <ol style="list-style-type: none"> ordent hoeveelheden tot en met tien herkent en schrijft cijfers tot en met tien verbindt hoeveelheden tot en met tien met het bijbehorende getal en omgekeerd (zes blokjes horen bij het cijfer 6) hanteert de relatietekens = (is evenveel als) en ≠ (is niet evenveel als) splits getallen tot en met tien (10 appels is 9 en 1, 8 en 2, 7 en 3 etc) begrijpt en past de begrippen evenveel, meer en minder toe <p>M3 3A2</p> <ol style="list-style-type: none"> ordent hoeveelheden tot en met twintig herkent en schrijft cijfers tot en met twintig past de tekens + en - toe maakt erbij sommen tot en met tien, zo nodig met materialen maakt eraf sommen tot en met tien (10- 5), zo nodig met materialen automatiseert sommen tot en met vijf (zonder materialen) <p>E3 3B</p> <ol style="list-style-type: none"> telt met sprongen van twee verder en terug vanaf een willekeurig getal niet groter dan twintig ordent hoeveelheden tot en met vijftig herkent en schrijft cijfers tot en met vijftig automatiseert sommen tot en met tien automatiseert sommen tussen de tien en twintig (15 + 3). Nog niet over het tiental heen, zoals (9 + 3) oriëntatie in tijd: dagen van de week 				<p>Methode: Wis & Reken Werkboek 1a, 1b, 2a en 2b Varia 1 en 2 Wisboek Getallenlijn tot 20 Aantal en getalkaartjes Blokjes/ Rekenrekjes/ Flitskaarten getalbeelden op rekenrek</p> <p>Er is veel aandacht voor optellen en aftrekken tot 10. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van de verschillende somtype (zichtbaar in de klas aanwezig).</p> <p>De somtypen bij het optellen t/m 10 zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> Doortellen : erbij 1, erbij 2 Vijfsummen : Bijv. 5 + 4 , 5 + 3 Vriendjes van 10 (aanvullen tot 10) : Bijv. 9 + 1, 8 + 2 (Bijna)dubbelen : Bijv. 4 + 4, 4 + 3 Verwisselen : 1+ 7 wordt 7 + 1 De som 6 + 3 blijft als enige over. <p>En bij het aftrekken t/m 10:</p> <ol style="list-style-type: none"> Terugtellen : eraf 1, eraf 2 Vijfsummen : 9 - 4, 9 - 5, 8 - 3, 8 - 5 Vriendjes van 10 : Bijv. 10 - 8, 10 - 4, 10 - 7 (Bijna) verdwijnsommen : Bijv. 8 - 8, 9 - 8, 7 - 6 <p>Sommen die overblijven en apart aandacht verdienen zijn : 7 - 3, 9 - 6, deze kunnen uitgerekend worden met het rekenrek.</p> <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>			4 uur per week

	Leerkracht aanpak <ul style="list-style-type: none">• Na instructie zelfstandig laten werken• Talige vraagstukken visueel maken en gezamenlijk aanpakken• Essentiele rekenkundige begrippen toelichten	
--	---	--

Rekenen (basis aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
<p>M3 3A1</p> <ol style="list-style-type: none"> ordent hoeveelheden tot en met tien herkent en schrijft cijfers tot en met tien verbindt hoeveelheden tot en met tien met het bijbehorende getal en omgekeerd (zes blokjes horen bij het cijfer 6) hanteert de relatietekens = (is evenveel als) en ≠ (is niet evenveel als) splits getallen tot en met tien (10 appels is 9 en 1, 8 en 2, 7 en 3 etc) begrijpt en past de begrippen evenveel, meer en minder toe <p>M3 3A2</p> <ol style="list-style-type: none"> ordent hoeveelheden tot en met twintig herkent en schrijft cijfers tot en met twintig past de tekens + en - toe maakt erbij sommen tot en met tien, zo nodig met materialen maakt eraf sommen tot en met tien (10- 5), zo nodig met materialen automatiseert sommen tot en met vijf (zonder materialen) <p>Indien mogelijk E3 3B (meestal wel (deels) aangeboden, niet geheel beheerst op CITO).</p> <ol style="list-style-type: none"> telt met sprongen van twee verder en terug vanaf een willekeurig getal niet groter dan twintig ordent hoeveelheden tot en met vijftig herkent en schrijft cijfers tot en met vijftig automatiseert sommen tot en met tien automatiseert sommen tussen de tien en twintig (15 + 3). Nog niet over het tiental heen, zoals (9 + 3) oriëntatie in tijd: dagen van de week 				<p>Methode</p> <p>Wis & Reken Werkboek 1a, 1b, 2a en 2b Varia 1 en 2 Wisboek Getallenlijn tot 20 Aantal en getalkaartjes Blokjes/ Rekenrekjes/ Flitskaarten getalbeelden op rekenrek</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken * veel concreet materiaal * vaste somtypes aanbieden en zichtbaar maken in de klas. <p>Naast tellend rekenen wordt een start gemaakt met gestructureerd rekenen m.b.v. modellen en rekenrekjes. De vijfstructuur wordt zichtbaar gemaakt in de klas.</p> <p>Didactische aanpak:</p> <p>Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Juist gebruik van rekenrek:</p> <ol style="list-style-type: none"> Getalbeelden inoefenen; opzetten van getallen, aflezen van getallen en het inslijpen van getalbeelden met flitskaarten. Optellen en aftrekken met het rekenrek <ul style="list-style-type: none"> • Doen : handelen op het rekenrek • Kijken : kijken naar het rekenrek • Voorstellen : denken aan het rekenrek 			4 uur per week	

Rekenen (minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
<p>M3 3A1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ordent hoeveelheden tot en met tien 2. herkent en schrijft cijfers tot en met tien 3. verbindt hoeveelheden tot en met tien met het bijbehorende getal en omgekeerd (zes blokjes horen bij het cijfer 6) 4. hanteert de relatietekens = (is evenveel als) en ≠ (is niet evenveel als) 5. splits getallen tot en met tien (10 appels is 9 en 1, 8 en 2, 7 en 3 etc) 6. begrijpt en past de begrippen evenveel, meer en minder toe <p>M3 3A2</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. ordent hoeveelheden tot en met twintig 8. herkent en schrijft cijfers tot en met twintig 9. past de tekens + en - toe 10. maakt erbij sommen tot en met tien, zo nodig met materialen 11. maakt eraf sommen tot en met tien (10- 5), zo nodig met materialen 12. automatiseert sommen tot en met vijf (zonder materialen) 				<p>Methode: Wis & Reken Werkboek 1a, 1b Varia 1 Getallenlijn tot 20 Aantal en getalkaartjes Blokjes/vingers/ concreet materiaal</p> <p>Leerkracht aanpak * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * leerstof vertragen * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken</p> <p>Er is vooral nog aandacht voor terugtellen en doortellen ofwel “tellend rekenen”.</p> <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p> <p>Interventieprogramma: Voor kinderen die structurele moeite hebben met de rekenvoorwaarden. Methode Vlot Boekje 1a</p> <ul style="list-style-type: none"> • telrij (vooruit en terug) • vergelijken van hoeveelheden • hoeveelheden maken of bepalen • snel aflezen van getalbeelden op een lineaire vijf-structuur • ruimtelijke begrippen • model- en formulebegrip (5+3, bussom) 			4 uur per week	

Rekenen (<minimum aanbod groep 3)

Niveau	Uitstroom	Groep						8
		3	4	5	6	7		
Verdiept	≥VMBO T	≥E3 3B	≥E4 4B	≥E5 5B	≥M6 -E6 6A- 6B	≥M7 7A-7B	≥(E7)M8 8B	
Basis	VMBO KB/ BB	M3 3A2/3B	M4 3B/4A	E4-M5 4B-5A	M5-E5 5A-5B	M6-E6 6A-6B	E6- E7 6B-7A-7B	
Minimum	PrO/LWOO	M3 3A1/3A2	E3 3A2/3B	M4 4A	E4 4B	E4-E5 4B-5A-5B	E5-M6 5B- 6A	
<minimum	PrO	≤ M3 3A1	≤ E3 3A2	≤E3 3B	≤ M4 4A	≤ M4 4A	≤ M5 5A	
Na te streven doelen				Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak			Frequentie	
M3 3A1 1. ordent hoeveelheden tot en met tien 2. herkent en schrijft cijfers tot en met tien 3. verbindt hoeveelheden tot en met tien met het bijbehorende getal en omgekeerd (zes blokjes horen bij het cijfer 6) 4. hanteert de relatietekens = (is evenveel als) en ≠ (is niet evenveel als) 5. splits getallen tot en met tien (10 appels is 9 en 1, 8 en 2, 7 en 3 etc) 6. begrijpt en past de begrippen evenveel, meer en minder toe				Methode: Wis & Reken Werkboek 1a Varia 1 Getallenlijn tot 10 Aantal en getalkaartjes Blokjes/vingers/ concreet materiaal Leerkracht aanpak * hardop voordoen (denkstappen) * stap voor stap aanbieden * leerstof vertragen * herhaling en verlengde instructie bieden. * klassikale instructie en gezamenlijk verwerken Er is vooral nog aandacht voor terugtellen en doortellen ofwel “tellend rekenen”. Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel Interventieprogramma: Voor kinderen die structurele moeite hebben met de rekenvoorwaarden. Methode Vlot Boekje 1a <ul style="list-style-type: none"> • telrij (vooruit en terug) • vergelijken van hoeveelheden • hoeveelheden maken of bepalen • snel aflezen van getalbeelden op een lineaire vijf-structuur • ruimtelijke begrippen • model- en formulebegrip (5+3, bussom) 			4 uur per week	

Sociaal-emotionele ontwikkeling basis aanbod - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Zelfbeeld De leerlingen leren met gevoel voor zelfvertrouwen en zelfwaardering omgaan met de eigen mogelijkheden en grenzen en leren uiting geven aan eigen wensen, gevoelens en opvattingen.</p> <p>Jezelf presenteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt zichzelf netjes aan een ander voor in een bekende omgeving • Vertelt over zichzelf in een groep • Vertelt een idee aan een groepje medeleerlingen (nieuw spel, activiteit) • Denkt van te voren na over wat hij wil vertellen • Kijk anderen aan wanneer hij iets vertelt in de kring • Reageert op positieve feedback (kijkt trots) <p>Een keuze maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Denkt na voor hij een keus maakt • Durft een andere keuze te maken dan een vriend • Gaat soms mee in de keus van een ander (spelmateriaal) <p>Opkomen voor jezelf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komt voor zichzelf op (nee zeggen) • Maakt onderscheid tussen iemand die de baas speelt en echt gezag • Vertelt het als hij wordt overgeslagen of als iets dat beloofd is vergeten wordt • Komt voor zijn mening uit in een één op één gesprek (ik vind voetbal stom) • Toont gevoelens van schaamte <p>Omgaan met je beperking/stoornis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accepteert het gebruik van bepaalde hulpmiddelen aangereikt door de leerkracht <p>Sociaal gedrag De leerlingen leren naar algemeen geaccepteerde normen en waarden omgaan met anderen en leren samenwerken aan een gezamenlijke taak of gezamenlijk spel en leren omgaan met conflictsituaties.</p> <p>Ervaringen delen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt over situaties die hij heeft meegemaakt (in kring) • Herkent gevoelens van blijdschap, angst, boosheid en verdriet bij een ander <p>Aardig doen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helpt een ander als hij merkt dat iets niet lukt • Bedankt als een ander hem iets geeft of iets voor hem doet • Luistert actief naar een ander (aankijken, knikken, een vraag stellen, stil zijn) • Accepteert het als een ander niet geholpen of met rust gelaten wil worden 	<p>Methode: Kinderen en hun sociale talenten Lesmap voor de onderbouw: groep 3</p> <p>Ervaringen delen: Wij hebben een geheimpje Hij is nieuw</p> <p>Aardig doen: Luisterde je eigenlijk wel? Zal ik jou helpen? Voetballen of steppen</p> <p>Samen spelen en werken: Wat zullen we maken Wij hadden toch een ...? Kom jij met mij spelen? Ik snap dit niet</p> <p>Een taak uitvoeren: Wat doe ik het eerst? Jippie, video kijken!</p> <p>Jezelf presenteren: Een nieuw spel Het ongeluk</p> <p>Een keuze maken: Een nieuwe hobby Had ik dat maar niet gedaan</p> <p>Opkomen voor jezelf: Ik vind dat ook lekker Het is wel mooi</p> <p>Omgaan met ruzie: Wij helpen oma Even alleen Daar heb ik echt geen zin in</p> <p>De thema's staan jaarlijks schoolbreed gepland. Ouders worden middels nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de thema's. De onderwerpen komen elk jaar terug, maar steeds gecompliceerder (cyclisch leermodel).</p> <p>Standaard Leerkracht aanpak</p>	<p>2 x 30 minuten per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Heeft besef van 'goed en kwaad' in eenvoudige situaties (stelen mag niet) • Laat een ander meespelen • Maakt afspraken met een medeleerling over om beurten een voorwerp gebruiken waar je beiden mee wilt spelen <p>Omgaan met ruzie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanvaardt excuses van een ander • Schakelt de leerkracht in wanneer hij zelf een ruzie niet op kan lossen • Herkent bij zichzelf gevoelens van boosheid • Waarschuwt de leerkracht wanneer een ruzie van anderen uit de hand loopt • Vertelt waarom hij boos is op een ander 	<ul style="list-style-type: none"> • De opbouw van de lessen wordt gevolgd: eerste 30 minuten voor de basis les, tweede dertig minuten voor een vervolg les, derde 30 minuten vervolg les, vierde 30 minuten voor uitloop en terugblik • Naast de lessen zoals deze structureel vanuit de methode gegeven worden besteed de leerkracht het hele jaar door aandacht aan de sociaal-emotionele vorming. • Voor de kinderen is duidelijk welke regels er binnen de school en in de groep zijn. Hier is het hele jaar door aandacht voor. • De leerkracht ondersteunt leerlingen in het verwoorden van gevoelens. • De leerkrachten dragen zorg voor het welzijn van de leerling. Mogelijkheden worden versterkt . Onvermogen geaccepteerd. • De leerkracht laat merken dat elk gevoel mag maar niet elk gedrag. • De leerling wordt positief benaderd, het positieve wordt benadrukt, de leerkracht geeft blijk van vertrouwen en ondersteunt de leerling daar waar nodig is. • De leerkracht besteed structureel aandacht aan de sfeer en regels in de groep. <p>Extra aandacht / aanpak voor uw kind (indien nodig) Voor zorgleerlingen wordt gebruik gemaakt van het katern 'Kinderen en ... hun sociale talenten voor zorgleerlingen' bij de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'</p>	
---	--	--

Leren leren - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p>De leerlingen leren belangstelling hebben voor de wereld om hen heen, ze leren deze gemotiveerd onderzoeken en daarin taken uitvoeren, waarbij ze gebruik maken van informatie, strategieën en vaardigheden en ze leren reflecteren op eigen handelen.</p> <p>Taakaanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luistert eerst naar de gehele instructie voordat wordt begonnen • Kijkt hoe de leerkracht een taak aanpakt en neemt deze aanpak over • Werkt van links naar rechts en van boven naar onder • Verbeterd na aanwijzingen de manier waarop hij een taak uitvoert • Voert twee taken achter elkaar uit met behulp van een planner of picto's • Zorgt voor een overzichtelijke werkplek <p>Hulpvragen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vraagt een medeleerling om hulp bij vastlopen <p>Zelfstandig doorwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkt 10 minuten zelfstandig aan een bekende taak • Maakt een langdurige opdracht af als daar af en toe aanwijzingen voor worden gegeven • Werkt harder door om een taak af te krijgen als de leerkracht dit aangeeft • Maakt gebruik van een wachtwerkje bij vastlopen <p>Samenwerken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt een leidende en volgende rol in spel • Doet wat belooft is (vriendenboekje weer meenemen) <p>Reflectie op werk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vertelt in een paar stappen hoe de taak is aangepakt • Geeft aan wat hij makkelijk/moeilijk vindt om te doen 	<p>Leren leren is geen apart vak. Het betreft meer een houding en gedrag van de leerling die gestimuleerd dient te worden door de leerkracht. Ter bevordering van deze doelen werken we in alle klassen met enkele vaste afspraken.</p> <p>Er zijn afspraken om de werkhouding te bevorderen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Functionele prikkels voor in de klas • Creatieve en decoratieve prikkels op het prikbord • Rustig spreken • Visualiseren • Klankgebaren • Waar nodig inzet NMG <p>Ook zijn er afspraken rondom de inrichting van iedere groep. De klassen moeten uitdagend en toch rustig zijn. Balans hiertussen is omschreven in borgingsdocument 'klasseninrichting'.</p> <p>Invoering oranje licht bij stoplicht zelfstandig werken ivm doel 30. Samen klassenafspraken maken</p>

Schrijven groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Strategisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schrijft woorden bij een plaatje of werkje • Schrijft eenvoudige korte functionele zinnen bij een plaatje of werkje <p>Technisch schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Behoudt tijdens het schrijven een correcte zit- en schrijfhouding • Schrijft ontspannen met een driepuntspengreep • Schrijft woorden met losse letters 	<p>Methode: Schrijven in de basisschool Schrijfschrift Cijfers r/l Schrijfschrift 3A r/l Schrijfschrift 3B r/l</p> <p>Materialen: Wandkaart Letterkaarten Richtingkaarten Kopieerboek</p> <p>Leerkrachtaanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor de zithouding • Aandacht voor de schrijfhouding • Aandacht voor de pengreep <p>Didactische aanpak: Doelgericht onderwijs door middel van het passend lesmodel</p>	<p>1 uur in de week</p>

Wereldoriëntatie - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Mens en samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan dat je soms doktershulp nodig hebt bij ziektes of een ernstige wond • Geeft de functie van de koortsthermometer aan • Geeft aan dat sommige leerlingen medicijnen moeten slikken om gezond te blijven • Plakt een pleister op een kleine eigen wond • Waarschuwt bij (kleine) ongelukken direct de juiste persoon • Geeft het belang van ontbijten aan • Laat zien wat een goede en slechte zithouding is • Past de basisregels voor een goede persoonlijke verzorging toe (wassen, tandenpoetsen, kammen) • Herkent discriminatie op huidskleur en vertelt dat dit niet mag • Benoemt verschillen tussen mensen • Hangt geen waardeoordeel aan verschillen • Vertelt welk geloof hij heeft • Vertelt over leuke gebruiken van geloven die in de klas voorkomen • Vertelt over kenmerken van een natuurgebied waar hij is geweest (planten, geuren, geluiden van vogels) • Geeft aan welke bloemen hij mooi vindt en lekker vindt ruiken • Scheidt papier afval van ander afval • Scheidt glasafval van ander afval • Laat water niet onnodig lang stromen (is zuinig met water) <p>Oriëntatie op natuur en techniek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan waarom mensen boerderijdieren houden (koe geeft melk en vlees) • Vertelt van bekende dieren wat ze eten en drinken en waar ze wonen • Geeft bij bekende dieren onderdelen van hun lijf en de functie daarvan aan (vleugels, poten, staart, snavel) • Geeft aan dat mensen en dieren geboren worden, opgroeien en dood gaan • Geeft aan dat planten mest en water nodig hebben om te kunnen groeien 	<p>Bronnen voor deze lessen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thema's uit Grote Reis deel 3 • Internet • Eerder gegeven lessen door andere leerkrachten • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling. 	<p>0,75 uur per week</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan dat sommige bomen en planten in de winter groen blijven (dennenboom, hulst) • Geeft enkele dingen die je kan doen om gezond te blijven aan • Geeft aan dat sommige apparaten elektriciteit nodig hebben • Geeft aan hoe je voorzichtig met elektriciteit omgaat (geen vingers in stopcontact, uitkijken met water) • Geeft aan dat sommige voorwerpen blijven drijven en anderen zullen zinken • Plaatst materialen tussen magneet en voorwerp om te ontdekken door welke materialen de magneetkracht heen gaat • Onderzoekt dat de afstand tussen twee blokjes bepaalt of een plankje of karton er stevig op blijft liggen (constructies) • Ontdekt hoe de hefboomwerking (notenkraker) een kracht kan vergroten (overbrengingen) • Onderzoekt dat een zwaar voorwerp met behulp van wielen makkelijker te verplaatsen is dan door te schuiven (overbrengingen) • Ontdekt dat aan- en uitgaan van bepaalde dingen met elkaar samenhangen (als dat verkeerslicht op groen gaat, gaat de ander op rood) (besturing) • Ontdekt dat apparaten het niet doen wanneer er geen batterijen inzitten of de batterijen op zijn (energie) • Ontdekt dat voorwerpen kunnen bewegen door de wind (zeilboot) of stromend water (watermolen) (energie) • Benoemt hagel en mist • Vertelt wat wel en niet te doen bij onweer (nooit onder een boom, maar een gebouw of een auto binnengaan) • Maakt een bouwwerk van blokken waarbij hij de stenen in verband legt ('muur metselen') (constructies) • Laat een voorwerp rijden door er wielen onder te zetten (overbrengingen) • Doet een batterij in een apparaat om het te laten werken (energie) • Geeft aan wat het huidige seizoen is • Geeft de vier seizoenen op volgorde aan • Geeft de duidelijke kenmerken van de vier seizoenen aan <p>Oriëntatie op ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft verschillen en overeenkomsten tussen verschillende 		
--	--	--

<p>woningtypen aan (flat, rijtjeshuis, vrijstaand huis)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent verschillende vormen van openbaar vervoer (trein, bus, tram) <p>Oriëntatie op tijd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrijpt de begrippen vandaag, morgen, overmorgen, gisteren, eergisteren • Begrijpt de begrippen dag, nacht, ochtend, middag, avond • Begrijpt de begrippen een hele dag, een halve dag • Koppelt de dagelijkse activiteiten aan de hele uren (b.v. 12.00 uur eten) • Leest hele uren af • Benoemt verschillen tussen dagelijks leven van opa/oma vroeger en zijn eigen leven (eten, kleding, woning, winkels, school, vervoer) 		
---	--	--

Verkeer - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Kent de kleuren van het stoplicht en hun betekenis • Kent verschillende vervoersmiddelen • Kijkt links, rechts, links bij het oversteken • Kent de regels van het oversteken in verschillende situaties (stoplicht) • Geeft op plaatjes aan of gedrag wel of niet passend is in het verkeer • Kijkt extra uit bij waarschuwingssignalen zoals bel, toeter, zwaailichten en sirenes • Kent de begrippen verkeerslicht, zebra, brigadier, links en rechts • Begrijpt waarom je in een auto een gordel om moet 	<p>Methode "Klaar.....over" deel 3</p> <p>Verdere bronnen voor deze lessen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internet • Digibordlessen en extra verkeersoefeningen op het digibord. • Eigen creativiteit van zowel leerkracht als leerling. 	<p>30 min per week</p>

Handvaardigheid/tekenen/ textiele werkvormen - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Expressie en fantasie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een werkstuk met een combinatie van werkelijkheid en fantasie (auto met vleugels) • Maakt een werkje waarin een ander het uitgebeelde voorwerp herkent <p>Materialen en technieken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is bezig met boetseren, vouwen, knippen en plakken, stempelen <p>Tekenen en schilderen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benut de ruimte van het tekenpapier • Tekent dingen bewust onder of boven op een blad (de zon bovenaan, gras beneden) • Gebruikt objectkleuren (kleuren passend bij de realiteit) • Gebruikt patronen en lijnen ter decoratie • Kleurt egaal een kleurplaat in <p>Werkstukken en kunst bekijken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geeft aan of hij iets van zich zelf mooi vindt of • <p>Textiele werkvormen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een platte knoop • Maakt een rijgsteek met borduurgaren en wol • Leert de beginselen van weeftechniek • Maakt kennis met draadwindtechniek • Knipt stof • Maakt een beginknoop 	<p>Thematische werkstukken in de groep en met de vakleerkracht textiele werkvormen</p> <p>Creatieve opdrachten</p> <p>Vrije knutsel- en tekenmomenten</p>	<p>2 uur per week</p>

Muziek - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p>Zingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zingt zelf een couplet van een kinderliedje wanneer enkel de startzin wordt voorgezongen • Bedenkt andere woorden in een tekst bij een goedgekend lied (springen i.p.v. klappen) <p>Muziek maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt mee met een eenvoudige melodie of ritme met twee klankstaven • Speelt een ritme met afwisseling in sterkte • Klapt op de maat mee die wordt voor geklapt • Luistert naar een ander zonder zelf te spelen <p>Muziek luisteren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benoemt dat klank langer of korter is dan een andere klank • Benoemt wat door muziek kan worden uitgebeeld of wijst dit aan op plaatjes: omgeving of sprookje (eng bos bij spannende muziek) 	<p>Muziek les in de klas.</p> <p>Bij de muzieklessen wordt ingegaan op thema's in de klas.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van programma 'Zangmakers' via het digitale schoolbord.</p>	<p>1 uur per week</p>

Bewegingsonderwijs- groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<p><u>Balanceren</u> Balanceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Loopt achterwaarts over een bank. • Loopt over een half instabiel balanceervlak (bank). • Loopt over een schuin omgekeerde bank (1ste sport wandrek). • Passeert een medeleerling lopend op een bank. • Staat 3 seconden op het niet-voorkeursbeen. <p>Rijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rijdt zittend op een skateboard vanaf een schuin vlak (35 – 50 cm) met enkele balansverstoring. <p>Glijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glijdt vanaf een smalle glijbaan. <p>Acrobatiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaat op de rug staan van de ander die op handen en knieën zit (platform), staat en zit stabiel. <p><u>Klimmen</u> Klauteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimt tot de helft omhoog in een recht wandrek. • Klimt in een steile wand met touw (schuin wandrek) helemaal omhoog. <p>(Touw)klimmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staat op de knoop van een touw. <p><u>Zwaaien</u> Schommelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schommelt in een touw met schoteltje of knoop vanaf een verhoogd vlak, en landt op afzetvlak. • Schommelt op een schommel met zwaai vermeerdering door naar achteren te hangen. • Remt een schommelbeweging af door uitzwaaien en slepen. <p>Hangend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwaait aan een touw van bank naar mat (50 - 100 cm). • Zwaait aan de ringen 5 x met stapjes in het midden en afslepen om te stoppen. 	<p><u>Lessen bewegingsonderwijs</u></p> <p>Organisatie algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 vakken. • Klassikaal (met inleiding en afsluiting). <p>Didactische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Differentiatie d.m.v. verschillende opstellingen. • Uitbouwmogelijkheden t.a.v.: Het arrangement (hoogte, afstand etc.). De uitvoeringswijze (hanteren spelmateriaal, uitvoering sprong, het landen). De reguleringswijze (manier van samenwerken of hulpverlening). • Verwante activiteiten. • Doelen worden gesteld t.a.v. de individuele leerling. Eventueel doelen uit hogere groepen (groep 4,5 etc) worden gesteld aan talenten. <p><i>Met behulp van de uitbouwmogelijkheden worden activiteiten op maat gemaakt.</i></p> <p>Pedagogische aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Altijd een succeservaring creëren. • Stimuleren. • Complimenteren. • Indeling op basis van homogene groepen of heterogene groepen (doelafhankelijk). <p><u>Spelen in het speellokaal</u> Leerkrachten kunnen gebruik maken van het speellokaal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra oefenen bewegingsvormen, zoals klimmen en klauteren, tikspelen, jongleren, bewegen op muziek etc. • Vrij spel. <p><u>Buiten spelen</u> Tijdens het buitenspelen worden de bewegingsvormen geoefend d.m.v. verwante activiteiten.</p>	<p>2 x 45 minuten.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zwaait van mat naar mat (20 - 50 cm) aan de trapeze stok. <p>Steunend zwaaien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwaait steunend op de trapezestok door zelf op te springen vanaf een schuine bank met hulp van de leerkracht. <p><u>Over de kop gaan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maakt een koprol vanuit hurkzit tot langzit op een vlakke mat. <p><u>Springen</u></p> <p>Vrije sprongen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Springt op een schuine minitrampoline met 2 voeten in het rondje met verhoogde aanloop. • Springt met 2 benen naast elkaar 5 sprongen achterwaarts. • Hinkelt 3 keer op het niet-voorkeursbeen. • Springt uit stilstand van de kast op een landingsmat (diepspringen). <p>Steunspringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wendsprong over de kast met daarvoor een bank (3 delen). • Wendsprong over de kast met springplank (4 delen). <p>Loopspringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sloopje springen van mat naar mat (50 cm afzet en landen met 1 voet). <p>Touwtjespringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Springt over een kronkelend touw. <p><u>Hardlopen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Loopt een wedstrijdje met 1 medeleerling. <p><u>Mikken</u></p> <p>Wegspelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beweegt met een kleine hockeystick in een rustig tempo een grote bal van de ene naar de andere kant van de zaal. • Slaat met een racket een zachte bal gericht naar een doel. <p>Mikken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikt een bal in een vergrote korf (2 meter hoogte, van 1,5 meter) • Werpt vanuit verschillende richtingen in een horizontaal doel. <p><u>Jongleren</u></p>		
--	--	--

<p>Werpen en vangen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gooit een bal met zwaaibeweging. • Gooit een grote, zachte bal naar een ander zodanig dat die hem kan vangen. • Vangt een met een boog aangegooide pittenzak. • Vangt 5 van de 6 naar de borst aangegooide zachte ballen met 2 handen. <p>Soleren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stuitert een grote bal met de niet-voorkeurshand. • Houdt een ballon hoog met tennisracket. <p>Retourneren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met een ander een ballon hooghouden met tennisracket (1,5 afstand, verzwaarde ballon). <p><u>Doelspelen</u></p> <p>Keeperspelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent het spel chaosdoelspel met eigen doel, waarbij de balbezitter geregeld tot scoren komt door te wachten op een gunstige scoringskans en het eigen doel te verdedigen door regelmatig de bal tegen te houden. <p>Lummelspelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matlummelbal: de balbezitter kiest een open afspeellijn, de ontvanger laat zien / horen wanneer de afspeellijn open is en lummel let vooral op de balbezitter. <p><u>Tikspelen</u></p> <p>Tikspelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent overlooptikkertje, mattentikkertje en krisrastikspelen. • Is bekend met regels aan tikspelen, zoals 2 tikkers en / of vrijplaatsen. • Gaat als tikker een looper in de buurt achterna. • Durft bij de tikker in de buurt te komen. • Kan zelf tikkertje spelen in een deel van de gymzaal. <p>Afgooispelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kent spellen als iemand is hem, niemand is hem en jagerbal. • Loopt niet wanneer deze de bal heeft. • Gooit naar lopers die dicht in de buurt zijn. <p><u>Stoeispelen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wisselt trekken en duwen af om anderen uit balans te krijgen. • Kantelt een ander van buik naar rug en andersom. • Biedt weerstand wanneer een ander hem door trekken en duwen uit balans 		
---	--	--

<p>probeert te krijgen.</p> <p><u>Bewegen op muziek</u> Bewegen n.a.v. het tempo van de muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stapt op actuele kindermuziek, afwisselend van snel naar langzaam. <p>Bewegen n.a.v. de frasering in de muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zet in en stopt na 16 tellen een beweging (lopen, huppelen, stilstaan, lesgever telt). <p>Een dans uitvoeren op muziek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verzint een eigen beweging en kan twee bewegingen achter elkaar maken. <p><u>Helpen en opruimen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruimt na een precieze instructie een bekende opstelling op. <p><u>Spelregels</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Herkent wanneer anderen zich niet aan de regels houden (voordringen, lopen met de bal etc.) • Wisselt bij een duidelijk omschreven instructie op tijd en eerlijk van functie. <p><u>Inzicht in en accepteren van eigen mogelijkheden</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Speelt met plezier een spel waarin de kans op verliezen bestaat. • Kijkt oplettend naar de bewegingsactiviteiten van een ander. 		
--	--	--

Spel - groep 3

Na te streven doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	Frequentie
<ul style="list-style-type: none"> • Kiest een leerling met wie hij prettig samenspeelt • Speelt zonder materiaal, maar met gebaren en verbalisaties (denkbeeldig bloemen plukken, visite binnen laten) • Vraagt om echte materialen (geen speelgoed) bij fantasiespel (echte bon, geld, boekje) • Speelt fantasiefiguren na (sprookjes, tekenfilm) • Benoemt het wanneer een ander zich niet aan de regels houdt (voor de beurt gaan) • Speelt samen met materiaal dat samen gebruikt moet worden (bal, wip) 	<p>Deze doelen worden tijdens leeractiviteiten (leesspelletjes, SEV opdrachten, creatieve opdrachten) nagestreefd.</p> <p>Begeleid buiten spelen</p> <p>Zowel alleen spelen als met elkaar spelen heeft de aandacht. Er wordt meegespeeld door leerkracht, assistent en/of logopedist.</p>	<p>In pauzes en in combinatie met andere vakken</p>